

Orosanmälningar/barn som far illa

Lekebergs kommun

Oktober 2024

Malou Olsson, revisionskonsult

Caroline Löfstedt, revisionskonsult

Peter Aschberg, certifierad kommunal revisor

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Lekebergs kommun genomfört en granskning av orosanmälningar. Granskningsens syfte är att bedöma om socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden bedriver en ändamålsenlig verksamhet vad gäller att uppmärksamma barn som far illa och hanteringen av orosanmälningar samt om det sker med en tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden **inte helt** bedriver en ändamålsenlig verksamhet vad gäller att uppmärksamma barn som far illa och hanteringen av orosanmälningar samt om det sker med en tillräcklig intern kontroll.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Finns det rutiner, arbetssätt och kompetens inom grundskolan för att tidigt uppmärksamma barn som riskerar att fara illa?	Delvis	
Finns rutiner och arbetssätt inom grundskolan för att upprätta orosanmälan och involvera socialtjänsten vid misstanke om att ett barn far illa?	Delvis	
Finns ändamålsenliga rutiner för hantering av orosanmälningar som inkommer till socialtjänsten och som rör barn i grundskolan?	Delvis	
Finns struktur, forum eller former för strategisk samverkan i syfte att uppmärksamma förändrade behov och skapa anpassade förebyggande insatser till barn i grundskoleålder?	Delvis	
Säkerställer socialnämnden att det finns system för egenkontroll som gör att nämnden kan uppmärksamma eventuella brister kopplat till orosanmälan?	Delvis	

Rekommendationer

Mot bakgrund av granskningsresultaten vill vi lämna följande rekommendationer till socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden:

- Säkerställ att en fungerande samverkansstruktur upprättas mellan socialtjänsten och skolan för att säkerställa ett bättre samarbete kring barn som riskerar att fara illa.
- Säkerställ att utveckla strukturer och former för en samverkan på en övergripande och strategisk nivå för att såväl samla erfarenheter avseende förändringar av behov och utifrån dessa identifiera och planera förebyggande insatser och samtidigt ge en

samlad bild av kommunens behov. Detta för att minska sårbarheten av omsättning på personal eller att samverkan bygger på relationer mellan specifika tjänstepersoner.

Mot bakgrund av granskningsresultaten vill vi lämna följande rekommendationer till socialnämnden:

- Säkerställ att rutiner upprättas för att nå en efterlevnad av riktlinjerna för handläggning.
- Tillse att ett system för egenkontroll utvecklas för socialtjänsten, som rapporteras till nämnden i en årlig kvalitetsrapport.

Mot bakgrund av granskningsresultaten vill vi lämna följande rekommendationer till barn- och utbildningsnämnden:

- Säkerställ att det finns en tydlig struktur för kontinuerlig kompetensutveckling av lärare och övrig skolpersonal avseende tecken på att barn riskerar att fara illa.
- Tillse att rektor eller annan utsedd funktion värderar vilka konsekvenser det eventuellt kan få för skolpersonal att upprätta en orosanmälan och vilka åtgärder som kan behövas för att vara ett stöd i detta.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	5
Avgränsning	5
Metod	5
Granskningsresultat	7
Att uppmärksamma barn som far illa	7
Rutiner avseende orosanmälan i skolverksamheten	10
Rutiner för hantering av inkomna orosanmälningar	11
Strukturer och forum för att fånga behov av förebyggande insatser	15
System för egenkontroll	18
Samlad bedömning	21
Rekommendationer	21
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	22

Inledning

Bakgrund

Orosanmälningar till socialtjänsten är en viktig del i samhällets skyddsnät och en möjlighet att tidigt fånga upp barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa. Vid Socialstyrelsens senaste kartläggning av orosanmälningar noterades att cirka 422 000 anmälningar gjordes år 2021, att jämföra med cirka 331 000 anmälningar år 2018. År 2021 berördes ungefär vart tionde barn i Sverige av minst en anmälan. En majoritet av anmälningarna lämnas av yrkesverksamma som är skyldiga enligt lag att genast anmäla om de misstänker att ett barn far illa.

För barn som far illa kan skolan göra stor skillnad och en stor andel anmälningar har under de senaste åren kommit från skolan. För det enskilda barnet kan det vara livsavgörande att skolpersonal tar sin anmälningsplikt på största allvar och fullföljer den. Skolverket har på sin hemsida lyft utmaningen med att anmälningsplikten kan väcka många frågor och känslor. Personalen på skolan vet många gånger om att de har en skyldighet att anmäla, men det kan finnas en rädsla för att svika ett förtroende eller en oro för vad en anmälan leder till.

Det är av stor vikt att det i kommunen finns ändamålsenliga rutiner för att upptäcka barn och unga som riskerar att fara illa och att rutinerna efterlevs. Det behöver också finnas tillgång till tidiga insatser för att möta och förebygga riskerna för att barn ska fara illa. Det är även viktigt att det finns en ändamålsenlig organisation för hantering av inkomna orosanmälningar.

Barn- och utbildningsnämnden framhåller att det finns elever med diagnoser, psykisk ohälsa och social problematik vilka därav har hög skolfrånvaro och svårigheter att prestera på nationella prov. Skolpersonal är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten vid misstanke om att ett barn eller ungdom far illa eller riskerar att fara illa. Detta framgår i skollagen och socialtjänstlagen. För det enskilda barnet kan det vara livsavgörande att skolpersonal tar sin anmälningsplikt på största allvar och fullföljer den. På grund av detta är det nödvändigt att skolan har metoder och arbetssätt för att upptäcka barn som riskerar att fara illa samt att de har rutiner avseende orosanmälningar.

De förtroendevalda revisorerna i Lekebergs kommun har i sin risk- och väsentlighetsanalys funnit skäl att granska kommunens arbete med orosanmälningar gällande barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte var att bedöma om socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden bedriver en ändamålsenlig verksamhet vad gäller att uppmärksamma barn som far illa och hanteringen av orosanmälningar samt om det sker med en tillräcklig intern kontroll.

Revisionsfrågor:

- Finns det rutiner, arbetssätt och kompetens inom grundskolan för att tidigt uppmärksamma barn som riskerar att fara illa?
- Finns rutiner och arbetssätt inom grundskolan för att upprätta orosanmälan och involvera socialtjänsten vid misstanke om att ett barn far illa?
- Finns ändamålsenliga rutiner för hantering av orosanmälningar som inkommer till socialtjänsten och som rör barn i grundskolan? 5 kap
- Finns struktur, forum eller former för strategisk samverkan i syfte att uppmärksamma förändrade behov och skapa anpassade förebyggande insatser till barn i grundskoleålder?
- Säkerställer socialnämnden att det finns system för egenkontroll som gör att nämnden kan uppmärksamma eventuella brister kopplat till orosanmälan?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725)
- Socialtjänstlagen (2001:453)
 - 3 kap. 3 §
 - 5 kap. 1 §
 - 11 kap. 1 - 1 a §§
 - 14 kap. 1 - 1 c §§
- Socialstyrelsens handböcker och föreskrifter på området
 - Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten
 - Utreda barn och unga
 - SOSFS 2011:9 (ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete)

Avgränsning

Granskningen har avgränsats till barn i grundskola och ovanstående revisionsfrågor. Granskningen har avgränsats till år 2024.

Metod

- Genomgång av styrande och stödjande dokument relevanta för granskningen.
- Genomgång av nämndernas protokoll
- Intervjuer har genomförts med följande funktioner:
 - Socialchef
 - Enhetschef Individ- och familjeomsorgen (IFO)
 - Teamledare
 - Socialsekreterare
 - Rektorer
 - Lärare
 - Representanter från elevhälsan

Granskningen innefattade sex intervjutillfällen.

Samtliga som har medverkat vid granskningen samt skolchef har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Rapporten är kvalitetssäkrad av Peter Aschberg, certifierad kommunal revisor, i enlighet med PwCs interna riktlinjer för kvalitetssäkring.

Granskningsresultat

Att uppmärksamma barn som far illa

Revisionsfråga 1: Finns det rutiner, arbetssätt och kompetens inom grundskolan för att tidigt uppmärksamma barn som riskerar att fara illa?

Enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen är yrkesverksamma inom (bland annat) myndigheter vars verksamhet berör barn och unga skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

lakttagelser

I inkomna dokument och intervjuer framgår att det finns såväl rutiner, som arbetssätt och kompetens för tidig upptäckt. De rutiner och arbetssätt som finns för att tidigt uppmärksamma barn som riskerar att fara illa beskrivs huvudsakligen i följande underlag:

- Plan för ökad skolnärvaro
- Barn- och utbildningsnämndens MER-plan
- Varje skolas likabehandlingsplan
- Handlingsplan för stadieövergångar

Plan för ökad skolnärvaro - Grundskolorna Lekebergs kommun (fastställd av kommunens rektorer, senast reviderad 2024-06-24) innehåller en närvarotrappa, som beskriver risker, åtgärder samt ansvarsförhållanden för varje steg:

1. Ingen frånvaro - Förebyggande arbete sker genom närvaroregistrering enligt rutin.
2. Frånvarande elev - Omfattar insatser från mentor som kartlägger elevens frånvaro i samtal med elev samt genom att utfärda en enkät till vårdnadshavare. Mentor kallar därefter elev och vårdnadshavare till möte där en plan upprättas för eleven.
3. Systematisk frånvaro - Mentor kallar till möte tillsammans med elev, vårdnadshavare och representant från elevhälsan. Under mötet beslutas om åtgärder och insatser i form av anpassningar.
4. Regelbunden långvarig frånvaro - Rektor fattar beslut om utredning och åtgärdsprogram, som upprättas i möte tillsammans med mentor, elevhälsans representanter, eleven och vårdnadshavare. Skolan anmäler oro till socialtjänsten och deltar i samverkansmöten vid behov. Elevhälsan kallar till SIP (Samordnad Individuell Plan) i de fall en elev har kontakt med externa stödfunktioner som till exempel BUP eller habilitering. Uppföljningsmöten ska fortsätta tills behov inte längre finns.
5. Ytterligare insatser - I detta läge krävs det att extraordinära åtgärder sätts in, exempelvis anpassad studiegång eller byte av klass/skola. Åtgärderna ska vara

individuella och anpassade efter elevens behov. Det är viktigt att alla inblandade samarbetar; skola, hem, socialtjänst och andra externa stödfunktioner.

Kartläggningen, som genomförs enligt steg två i närvarotrappan, utgår från ett formulär som återfinns i närvaroplanen. Under samtalet ställer mentorn frågor kring elevens mående, trivsel i skolan och elevens fritid. I en sektion ställs även frågor kring elevens hemmasituation som inkluderar bland annat följande frågor:

- Hur trivs du hemma?
- Har det hänt något hemma som gör att du inte vill till skolan?
- Hur mår de personer du bor tillsammans med?

Kartläggningen som skickas hem och fylls i av vårdnadshavaren innehåller till stor del samma frågor likt de som ställs till eleven men omformulerade.

I *barn- och utbildningsnämndens MER-plan 2024 med planår 2025-2026* (antagen av nämnden 2023-12-12 §96) finns nämndmålet: "Barnen och eleverna känner sig trygga och delaktiga i sin förskole- respektive skolverksamhet." Bland tillhörande indikatorer återfinns "Andelen barn som känner sig trygga" samt "Antalet skolverksamheter som har forum för samråd enligt Skollag 4 kap". Samma mål fanns i nämndens *MER-plan 2023* (antagen av nämnden 2023-02-07 §7). I *barn- och utbildningsnämndens årsredovisning 2023* (antagen av nämnden 2024-02-06 §8) uppmärksammar vi rapporteringar kring varje skolas trygghetsarbete. Rapporteringen innehåller skrivelser om trygghetsteam och rastvärdar, funktioner som vid intervjuer beskrivs finnas på varje skola med något undantag. Trygghetsteamet utgörs av kurator samt personer som finns lokalt på skolan. De har schemalagda träffar där olika incidenter följs upp, mer kränkingsärenden än orosanmälningar.

Vid intervjuer beskrivs även andra exempel på trygghetsarbete som förs inom skolorna. Trygghet är en stående punkt på elevråden, där diskussion förs i syfte att få elevernas synpunkt på ämnet. Alla skolor utfärdar också en egen trygghetsenkät med många liknande frågor i jämförelse med Skolinspektionens motsvarighet. Resultaten sammanställs av kuratorerna och går ut till ledningsgruppen, lärarnas arbetslag samt elevrådet. Jämförelser görs med föregående år och åtgärder bestäms utifrån det, som stäms av med elevrådet. Slutligen går detta in i respektive skolas likabehandlingsplan. Vid intervjuer beskrivs ett aktivt arbete med enkäten i syfte att åtgärda och förbättra. I intervjuer med lärare lyfts däremot att svaren från enkätresultaten ofta är svårtydda, vilket de har förmedlat till kuratorerna. Enligt nämndens årshjul föredrog kuratorerna för nämnden om trygghetsarbetet med fokus på skola (2024-02-06 §3). Vid sammanträdet 2024-05-21 (§46) föredrogs nästa tema som var uppföljning av skolnärvaro.

Vi har tagit del av varje skolas *likabehandlingsplan*, som beskriver även andra kartläggningsmetoder för upptäckt, exempelvis EHM - elevhälsomöte. I *barn- och utbildningsnämndens MER-plan 2024* (antagen av nämnden 2023-12-12 §96) beskrivs EHM som en strukturerad arbetsmodell för samverkan mellan lärare och elevhälsans personal kring elevgrupper för att ringa in utmaningar och möjligheter i lärmiljön. Alla

skolor i Lekeberg arbetar enligt modellen. Vid intervjuer beskrivs att träffarna skedde tätare i början men har utifrån behov minskat till två gånger per termin för alla skolor.

Skolorna inom Lekebergs kommun har en *handlingsplan för stadieövergångar* (senast reviderad januari 2024), som omnämns vid intervjuer. Handlingsplanen behandlar specifikt övergång mellan förskola och förskoleklass, skolår 3 och 4, skolår 6 och 7 samt skolår 9 och introduktionsprogram samt språkintröduktion. I barn- och utbildningsnämndens *internkontrollplan 2023* (antagen av nämnden 2022-12-13 §84) benämndes en identifierad risk vara "Avbrott i barnets lärandeväg" med tillhörande kontrollmoment "Undersöka rutiner för övergångar från förskola till skola." Vid uppföljning visade kontrollmomentet inga avvikelser (2023-09-05 §51).

Vid intervjuer beskrivs elevhälsan som en viktig resurs för arbetet med tidig upptäckt. Det finns en central elevhälsa vars resurser delas mellan skolenheterna, där professioner såsom kuratorer, skolsköterskor och speciallärare ingår. Därutöver finns en specialpedagog ute på varje skolenhet och kommunens högstadieskola har dessutom en egen kurator. Vid intervjuer råder samsyn i att samverkan är väl fungerande mellan elevhälsans professioner samt mellan skolenheterna.

Vidare framgår av intervjuer att elevhälsans skolsköterska träffar alla barn och elever för hälsosamtal i förskoleklass, åk 2, åk 4, åk 7 och på gymnasiet. Varje hälsosamtal dokumenteras och utgår från en *hälsoenkät* som skickas ut i förväg till eleven, som uppmanas svara på frågorna tillsammans med en förälder. Av erhållna underlag framgår att enkäten utgår från områdena Matvanor, Skola och arbetsmiljö, Trivsel och relationer samt Hälsa och välbefinnande.

Det råder samsyn vid intervjuer med lärare och rektorer att det finns kompetens bland lärarna kring tidig upptäckt och orosanmälan. Lärarna uttrycker att de inte saknar några metoder eller andra verktyg för tidig upptäckt.

Vi har noterat att det finns en arbetsmodell, LEFA *Lekebergs kommuns förebyggande arbete*, som bygger på samverkan mellan skolans åk 7-9 och socialtjänsten. Arbetsmodellen innefattar delar såsom orosmöten och att utbilda och informera skolpersonal, fritidspersonal och föräldrar om bland annat anmälningsskyldigheten och tidiga tecken på missbruk. Vid intervjuer beskrivs att rektor har varit sammankallande till dessa möten. Vi kan dock konstatera att modellen enbart rör årskurs 7-9 samt att det uppges att det inte har varit några möten i enlighet med modellen sedan rektorsbyte under förra året. Vid sakavstämning framkommer däremot att projektet var tidsbegränsat och inte varit aktivt under 2024. I tillhörande projektbeskrivning vi tagit del av kan vi dock inte utläsa någon tidsplan.

Intervjuade rektorer ger uttryck för att de uppfattar att det finns många olika professioner de kan nyttja och rådfråga vid behov. Lärare uttrycker å andra sidan att det kan finnas praktiska aspekter, exempelvis hög arbetsbelastning, som försvårar implementeringen av rutiner som krävs för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa, exempelvis implementering av frånvarorutinerna. Det uttrycks därför föreligga ett behov av fler

vuxna som kan hjälpas åt att upptäcka och stötta barn som inte mår bra. I intervjuer med socialtjänsten uttrycks att de upplever att det skiljer sig en del mellan skolor och förskolor hur trygg man är att uppmärksamma barn som far illa. En del väntar länge och uppger i anmälan att de har sett något över tid, medan andra kommer in med kontinuerliga anmälningar.

Bedömning

Finns det rutiner, arbetssätt och kompetens inom grundskolan för att tidigt uppmärksamma barn som riskerar att fara illa?

Delvis.

Vår bedömning grundar sig på att det finns rutiner i närvaroplanen för att tidigt uppmärksamma hög frånvaro. Varje skolas trygghetsarbete i form av trygghetsteam, rastvärdar och trygghetsenkät utgör arbetssätt för tidig upptäckt. Elevhälsan är en viktig resurs, men vår bedömning är att det saknas en tydlig struktur för kontinuerlig kompetensutveckling av lärare och övrig skolpersonal avseende tecken på att barn riskerar att fara illa.

Det framhålls också vissa utmaningar för att föra ett proaktivt arbete i form av svårtydda enkätresultat samt hög arbetsbelastning.

Rutiner avseende orosanmälan i skolverksamheten

Revisionsfråga 2: Finns rutiner och arbetssätt inom grundskolan för att upprätta orosanmälan och involvera socialtjänsten vid misstanke om att ett barn far illa?

lakttagelser

I *Barn- och elevhälsoplan* (fastställd av barn- och utbildningsförvaltningen 2022) anges hur samverkan kring elevers lärande, hälsa och utveckling ska bedrivas i Lekebergs kommun. Planen innehåller en rutin för orosanmälan. Av rutinen framgår information om skolpersonalens anmälningsskyldighet och att anmälan i första hand görs digitalt på intranätet. Anmälan görs alternativt genom att ringa till kommunens växel och kopplas till akuttelefonen vid socialtjänsten.

Av *kommunens intranät* framgår också information till lärare kring orosanmälningar. Det uppges att det kan finnas olika rutiner för hur en anmälan ska göras på de olika skolenheterna. Läraren hänvisas därför till att ta kontakt med sin närmaste chef för att få information kring gällande rutiner. Sidan innehåller även en direktlänk till en blankett för orosanmälan.

Vid intervjuer råder samsyn bland skolpersonal att de har kännedom om sin anmälningsskyldighet. Rektorerne uppger att de ger information om anmälningsskyldigheten, till exempel inför varje läsårsstart och vid introduktion av nya medarbetare. Det råder även samsyn om att lärare erbjuds stöd av kurator och rektor att upprätta en orosanmälan och att flera personer kan stå på anmälan. Vid sakgranskning av denna revisionsrapport framgår att alla skolenheter har rutinen att när en orosanmälan upprättas, ska den alltid skrivas ut och lämnas till elevhälsan, som för in

den i skolans digitala elevaktssystem. Detta gör att elevhälsan tillsammans med rektor har en samlad bild av orosanmälningarna.

Det råder en delad syn mellan skolan och socialtjänsten huruvida det är tydligt när en ny anmälan ska göras när en anmälan är gjord sedan tidigare. Skolpersonal finner det otydligt och upprättar en ny anmälan om oro kvarstår.

Vid intervjuer råder samsyn bland skolpersonal att de saknar en etablerad och fungerande samverkan med socialtjänsten. Skolpersonal uttrycker ett behov av en samverkansstruktur för att kunna stötta barnet och familjen i ett tidigt skede, men också i fall där skolpersonalens kompetens inte räcker till. Socialtjänsten framhäver skolan som en viktig part att samverka med. Diskussioner har förts inom socialtjänsten att genomföra informationsinsatser ute på skolorna, i syfte att öka förståelsen kring hur anmälingarna hanteras. Sådana insatser har funnits tidigare, men det råder delad mening inom socialtjänsten kring förutsättningarna för dessa insatser. Vid intervjuer framkommer att vissa upplever att det inte finns tid i nuläget för att genomföra insatserna, medan andra uppger att de vinner tid på att etablera en samverkan. Vid intervjuer uppges att diskussioner pågår för närvarande mellan utredningsgruppen och öppenvården kring att etablera samverkan med skolan.

Bedömning

Finns rutiner och arbetssätt inom grundskolan för att upprätta orosanmälan och involvera socialtjänsten vid misstanke om att ett barn far illa?

Delvis.

Vår bedömning grundar sig på att information om orosanmälningar och anmälningskyldigheten finns tillgänglig i skrift för skolpersonalen, men förmedlas även genom olika löpande informationsinsatser. Inom skolorna finns ett arbetssätt som innebär att respektive skolpersonal ansvarar för att upprätta orosanmälningar och det finns ett stöd att få från elevhälsan när det behövs. Det som lyfts som en brist från skolpersonal är avsaknad av en samverkansstruktur med socialtjänsten kring orosanmälningar samt en tydlighet i hur personalen ska agera när oro kvarstår när en anmälan sedan tidigare har lämnats.

Vi noterar att samtliga personal, på så sätt som lagen kräver, har ett ansvar att göra en orosanmälan när skäl finns. Vi vill dock lyfta värdet av att rektor eller annan utsedd funktion värderar vilka konsekvenser detta eventuellt kan få för skolpersonal och vilka åtgärder som kan behövas för att vara ett stöd i detta.

Rutiner för hantering av inkomna orosanmälningar

Revisionsfråga 3: Finns ändamålsenliga rutiner för hantering av orosanmälningar som inkommer till socialtjänsten och som rör barn i grundskolan?

När det gäller socialtjänstens hantering av orosanmälningar finns det ett flertal olika regleringar varför vi granskat om rutiner och arbetssätt överensstämmer med dessa bland uttrycker socialtjänstlagens 11 kap. 1 a § att nämnden, vid inkommen anmälan, genast ska göra en bedömning av om barnet eller den unge är i behov av omedelbart

skydd. Detta brukar kallas för skyddsbedömning. Skyddsbedömningen ska dokumenteras.

I 11 kap. 1 a § socialtjänstlagen anges vidare att beslut om att inleda eller inte inleda utredning ska, om det inte finns synnerliga skäl, fattas inom 14 dagar efter det att anmälan inkommit. Processen från inkommen orosanmälan fram till beslut om att inleda/inte inleda utredning kallas förhandsbedömning.

Enligt socialtjänstlagens 3 kap 3a§ ska Socialnämnden använda handläggare som har avlagt svensk socionomexamen eller annan relevant examen på minst grundnivå i högskolan för utförande av sådana uppgifter inom socialtjänsten rörande barn och unga som innefattar bedömning av om utredning ska inledas.

Det finns även vissa delar i socialtjänstlagen som inte är tvingande utan mer av rekommendationer. Exempelvis tydliggör 14 kap. 1 a § SoL att Socialnämnden bör erbjuda barnet, vårdnadshavaren och den som gjort anmälan ett möte om det med hänsyn till barnets bästa är lämpligt. Ett sådant möte kallas anmälningsmöte och avser enbart anmälare som omfattas av anmälningskyldigheten i 14 kap. 1 § SoL. Skolpersonal är skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd. Ibland tydliggör kommunens rutiner huruvida anmälaren, om det är skola/förskola, ska bjudas in till dessa möten eller inte.

Socialnämnden får enligt 14 kap. 1 b § SoL informera den som gjort en anmälan som gäller barn om att en utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår. Sådan information ska på begäran lämnas till anmälaren om det med hänsyn till omständigheterna inte är olämpligt att göra detta. I likhet med vad som gäller för anmälningsmöte gäller bestämmelserna om återkoppling endast anmälare som omfattas av anmälningskyldigheten i 14 kap. 1 § SoL.

lakttagelser

Organisering

I "utredningsgrupp barn" arbetar totalt fem socialsekreterare, varav två konsulter, samt en administratör. Vid intervjuer uppges att samtliga socialsekreterare som arbetar med handläggning av barn och unga har en socionomexamen. Gruppens arbete fördelas och samordnas av en teamledare. Varje socialsekreterare arbetar med hela processen kring orosanmälningar från utredning till beslut. De har ett rullande schema för mottagningsfunktionen. Personen som innehar funktionen en viss dag tar emot alla ärenden, gör skyddsbedömning och bokar in förhandsbedömning. Vid akuta ärenden stöttar både kollegor och teamledare för att samordna insatserna. Mottagningstelefonen är öppen under förmiddagar, därefter kan kommunens kontaktcenter vidarebefordra information om någon ringer in eftermiddagar under kontorstid.

En genomgång av socialnämndens samt barn- och utbildningsnämndens protokoll har gjorts för en årsperiod från april 2023 till och med maj 2024. I protokoll beskrivs återkommande en utmaning inom IFO med stor personalomsättning i kombination med

svårigheter att rekrytera personal med adekvata behörigheter. Denna situation påtalas av flera vid intervjuer, både från skolans och socialtjänstens håll. Vid intervjuer beskrivs att IFO har fått arbeta aktivt med överlämning av ärenden vid personalbyten.

Riktlinjer och rutiner

Vid intervjuer framgår en samsyn inom socialtjänsten att det fram tills nyligen inte har funnits några fastställda riktlinjer för arbete med orosanmälningar. Först i maj månad 2024 har socialnämnden beslutat om sådan riktlinje (socialnämnden 2024-05-22 §87¹). I *Riktlinje för handläggning av ärenden som rör barn- unga och familjer* beskrivs hela handlägningsförfarandet av inkomna ärenden.

Det har sedan tidigare funnits en *rutin för förhandsbedömning*, som omnämns vid intervjuer både av socialsekreterare och socialchef. I den rutinen beskrivs hela processen från mottagande av anmälan till beslut om att inleda eller inte inleda utredning. Vi noterar att rutinen i stora delar är av samma innehåll som den riktlinje som nu har upprättats.

Vid intervjuer uppges ett behov av att ta fram rutiner för hur arbetet ska föras. De intervjuade beskriver att nyanställda får fysiska papper i handen innehållande förvaltningsspecifika lathundar och checklistor. Teamledaren skickar även dokumenten digitalt per mail till den nyanställde. Det beskrivs finnas ett behov av en tydlig struktur och tillgänglighet för dessa dokument som behöver komma in i deras intranät. Vid intervjuer framhävs att utredningsgrupp barn är en liten arbetsgrupp som stämmer av med varandra kontinuerligt i det dagliga arbetet för att säkerställa ett enhetligt arbete. Samrådsmöten hålls en gång i veckan i teamet med mötespunkter såsom diskussioner i specifika ärenden, jävsfrågor, omvärldsbevakning, och erfarenhetsutbyten. En fysisk loggbok uppförs från mötena så personer som inte deltar vid ett möte kan ta del av information kring vad som har bestämts vid varje möte.

Aktualisering av ärenden

Vid intervjuer beskrivs att ärenden kan aktualiseras på flera sätt, både muntligt och skriftligt. Främst sker anmälan via kommunens e-tjänst, men andra sätt är via telefon, brev eller fysiskt besök.

I riktlinjen för handläggning beskrivs att socialtjänsten har beredskap under kontorstid att ta emot information och anmälningar samt ansökningar. Hänvisning till socialjouren ges utanför ordinarie arbetstid. Vid intervjuer beskrivs att socialjouren är en köpt tjänst av en länsjour i Örebro. I *Avtal om social jourverksamhet* (daterat 2023-09-01) beskrivs att avtalet inte omfattar tillsyn av pågående ärenden i Lekebergs kommun. Vid intervjuer beskrivs att det har lett till att socialsekreterarna har behövt arbeta helger ibland för att vara tillgängliga. I avtalet om socialjour beskrivs att om flera ärenden samtidigt är aktuella hos socialjouren och prioritering av arbetsinsats mellan dessa måste göras, är utgångspunkten att barnavårdsärenden handläggs först. Ärendedokumentation sker i skriftlig jurrapport som skickas med säker e-post till socialtjänsten i Lekebergs kommun

¹ Vi noterar att protokollet från sammanträdet lades ut först i september månad på kommunens hemsida.

kvällen innan nästkommande vardag. Vid intervjuer beskrivs att den skriftliga rapporten mottages av administratören, som aktualiserar eventuella ärenden och lämnar över till den person som har mottagningsfunktionen. Det råder en samsyn inom socialtjänsten att samverkan med länsjouren fungerar bra.

Skyddsbedömning och förhandsbedömning

Av riktlinjen för handläggning framgår att en skyddsbedömning ska göras i enlighet med 14 kap. 1 § SoL, samma dag eller senast dagen efter som anmälan inkommit.

Förhandsbedömning för att landa i ett beslut om att inleda eller inte inleda utredning ska också vid sådana anmälningar fattas senast inom 14 dagar från det att anmälan inkommit. Checklistor ska användas vid skyddsbedömning och utredning.

Vid intervjuer beskrivs att efterlevnaden av skyddsbedömningar är god och alltid görs inom satt tidsram. Förhandsbedömningar görs dock inte alltid inom tidsramen på grund av den höga arbetsbelastningen inom gruppen.

Beslut att inleda eller inte inleda utredning får göras av teamledaren, vilket framgår av *socialnämndens delegationsordning* (senast reviderad av socialnämnden 2024-04-24 §57).

Återkoppling till skolan avseende beslut

Av riktlinjen för handläggning, med stöd i 14 kap. 1 b § SoL, framgår att socialnämnden får informera dem som omfattas av anmälningsskyldigheten om anmälan lett till att en utredning har inletts eller inte eller att en utredning redan pågår. Anmälaren bör få information om möjligheten till återkoppling i samband med att socialtjänsten tar emot anmälan. Återkoppling ska ske såvida det inte anses olämpligt med hänsyn till omständigheterna, exempelvis om insatser kan försenas eller försvåras.

Intervjuade representanter från skolan ger uttryck för att det är svårt att få kontakt och återkoppling från socialtjänsten i ärenden där en anmälan om oro har lämnats. Socialtjänsten upplever däremot att skolpersonal efterfrågar information som de enligt sekretess inte kan ge ut, det vill säga information kring vad som händer efter inledd utredning. De uppger att de har för avsikt att alltid meddela om en anmälan har lett till en utredning eller inte men att personalsituationen har inneburit att detta inte alltid skett så som planerat. Det framgår även att återkopplingen sker till försteanmälararen och inte alla parter som står på anmälan.

Vid intervjuer beskrivs även att när en orosanmälan upprättas i e-tjänsten, finns en ruta att bocka i om anmälaren önskar delta vid ett anmälningsmöte. Det råder en samsyn bland skolpersonal vid intervjuer att de väldigt sällan erbjuds att delta vid anmälningsmöten i förhållande till antal upprättade anmälningar. Vid intervjuer med socialtjänsten beskrivs att de bjuder in i de fall de anser det som lämpligt, vilket ser olika ut från fall till fall.

Bedömning

Finns ändamålsenliga rutiner för hantering av orosanmälningar som inkommer till socialtjänsten och som rör barn i grundskolan?

Delvis.

Vår bedömning är att det fram tills mycket nyligen inte har funnits några dokumenterade riktlinjer för hantering av orosanmälningar. Sådana har nu upprättats och är beslutade i maj månad 2024. Vår bedömning är dock att det kvarstår ett arbete för att nå en efterlevnad av riktlinjerna. Vår bedömning är också att det finns en bristande efterlevnad av socialtjänstlagen och gällande rutiner vad gäller hantering av förhandsbedömningar inom satt tidsgräns om 14 dagar.

Det behöver övervägas huruvida rutinen för förhandsbedömning bör revideras för att på ett tydligare sätt komplettera riktlinjerna. Vi ser att det till vissa delar med fördel kan kommuniceras och utformas i samarbete med skolan. Exempelvis en rutin för att säkerställa att skolan, när det inte är olämpligt, erhåller information om att anmälan är mottagen och om utredning har inletts eller inte.

Strukturer och forum för att fånga behov av förebyggande insatser

Revisionsfråga 4: Finns struktur, forum eller former för strategisk samverkan i syfte att uppmärksamma förändrade behov och skapa anpassade förebyggande insatser till barn i grundskoleålder?

I 5 kap. 1 § socialtjänstlagen regleras socialnämndens ansvar att verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden. I socialnämndens ansvar ligger bland annat att bedriva förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga far illa.

I 5 kap. 1a § socialtjänstlagen regleras socialnämndens ansvar att samverka med samhällsorgan, organisationer och andra berörda parter i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa. Nämnden ska aktivt verka för att samverkan kommer till stånd.

I 29 kap. 13 § skollagen regleras att huvudmannen, på socialnämndens initiativ, ska samverka med andra samhällsorgan, organisationer etc. i frågor som rör barn och far illa eller riskerar att fara illa.

I den här revisionsfrågan fokuserar vi på hur socialtjänsten samverkar med skolan för att uppmärksamma förändrade behov hos målgruppen och utifrån detta anpassar förebyggande insatser. Utöver det kommer vi att notera huruvida det finns insatser för att på individuell nivå ge förebyggande insatser, men det är inte det huvudsakliga fokuset i revisionsfrågan.

lakttagelser

I granskningen framhålls följande dokumenterade former för samverkan i kommunen:

- Samverkansplan för barns bästa
- LEFA - arbetsmodell för förebyggande arbete bland ungdomar i Lekebergs kommun

- Samordnad individuell plan (SIP) - överenskommelse om samverkan mellan Region Örebro län och kommunerna i Örebro län
- Samverkansavtal om Barnahus i Örebro län
- Överenskommelse om samverkan för god, jämlik och jämställd hälsa i Örebro län 2024 - 2029
- Projektet Nära vård – Hälsa tillsammans

Samverkan på övergripande nivå

Vid barn- och utbildningsnämndens (dåvarande kultur- och bildningsnämnden) sammanträde 2020-02-04 (§5) samt vid socialnämndens sammanträde 2020-02-05 (§7) antogs en *Samverkansplan för barns bästa*. I respektive protokoll beskrivs att förvaltningarna under 2018 fick, efter en rapport om brister från PwC, ett uppdrag att utforma en samverkansplan för gemensamma ärenden gällande barn som far illa eller riskerar att fara illa. Samverkansplanen skulle utgöra en grund för allt strategiskt samverkansarbete mellan nämnderna och förvaltningarna. I barn- och utbildningsnämndens *MER-plan 2023 med planår 2024-2025* (antagen av nämnden 2023-02-07 §7) beskrivs att under 2022 har samarbetet mellan skolan och IFO begränsats på grund av flera vakanta tjänster inom IFO. Vid intervjuer med skolpersonal uppges att samarbetet fungerade mycket väl till en början, men upphörde med anledning av den ansträngda personalsituationen inom IFO. Vid intervjuer framgår att varken lärare eller socialsekreterare känner till samverkansplanen.

Lekebergs kommuns förebyggande arbete (LEFA) är en arbetsmodell som bygger på samverkan mellan skolans åk 7-9 och socialtjänsten på flera sätt. I tillhörande projektbeskrivning (undertecknad 2018-04-26) beskrivs att det övergripande syftet är att LEFA ska bidra till att tidigt upptäcka ungdomar som på grund av sitt beteende riskerar att hamna i missbruk/beroende. Det i sin tur ska underlätta för att ge ungdomen och dennes föräldrar rätt stöd och hjälp i ett tidigt skede. LEFA gruppen består av socialtjänstens öppenvårdsbehandlare och en särskilt ansvarig socialsekreterare på socialtjänstens barn- och ungdomsutredningsenhet. Ansvarig representant från skolan är företrädesvis skolans kurator. LEFA ska främja och samordna ett nätverk av socialsekreterare, polis, kuratorer, föreningslivet, fritidsledare och fältassistenter. Samverkansgruppen ska ha som målsättning att träffas minst en gång per termin med syfte att diskutera ungdomsfrågor och prevention. Vi har inom ramen för granskningen tagit del av en utvärdering av arbetsmodellen, daterad 2021-03-23. Av utvärderingen framgår att parterna anser att målet om att skapa en välfungerande samverkan mellan socialtjänst och skola är uppnått. Pandemin har däremot begränsat utbildnings- och informationsinsatser. Som beskrivits tidigare i rapporten, var projektet tidsbegränsat och inte aktivt under 2024.

I intervjuer beskrivs att elevhälsan har en god samverkan med familjecentralen, som tidigare varit enbart riktad till små barn. Numera riktar de sig till barn och ungdomar upp till 18 år, efter att ett behov har identifierats av en stödstruktur till även äldre barn. I och

med denna förändring ska personalen inom familjecentralen utbildas i Alla Barn i Centrum (ABC)².

Ett samarbete mellan elevhälsan, IFO och folkhälsoutvecklare i kommunen beskrivs som mycket positivt. De beskrivs ha en kontinuerlig kontakt och utbyte. Med deras hjälp har elevhälsan anordnat informationsinsatser riktade till såväl elever som föräldrar och personal. De har genom samarbetet även fått utbildning i brottsförebyggande insatser och ökad samverkan med polisen.

Samverkan på individuell nivå

Lekebergs kommun har tillsammans med övriga kommuner i Örebro län samt Region Örebro län ingått en *överenskommelse kring samordnad individuell plan (SIP)*, beslutad av chefsgrupp för social välfärd samt vård och omsorg. SIP omnämns i intervjuer från både skolans och socialtjänstens håll, som enhetligt uttrycker en avsaknad av rutin för arbetet. Skolpersonal markerar ett behov av en tydlig plan för hur de ska hantera arbetet med SIP då det inte finns någon struktur eller följsamhet i dagens läge. Båda parter uttrycker även önskan om en bättre samverkan med BUP. Socialtjänsten uttrycker att när de kallar till SIP-möte tackar BUP ofta nej om det inte finns något pågående ärende. När en part inte kommer till mötet upprättar socialtjänsten en avvikelserapport. Skolpersonal beskriver lång väntetid och uteblivet samarbete vid pågående ärenden.

Vid intervjuer nämns att det finns ett samverkansavtal om *Barnahus i Örebro län*. Av avtalet framgår att Barnahus är en verksamhet där åklagare, polis, socialtjänst, barnläkare och barnpsykiatri utifrån ett barnperspektiv samverkar i en gemensam lokal när det finns misstanke om brott mot barn.

Vid intervjuer omnämns även elevhälsoteam (EHT) som en samverkan mellan elevhälsan och personal från öppenvården.

Vid intervjuer med socialtjänsten uppges att det inte finns något SSPF³-avtal i Lekebergs kommun. Det uppges däremot att det pågår en översyn av metoder för samverkan tillsammans med polis, fritid och skola. Det finns en önskan från polis och region om en samlad metod i länets kommuner, men parterna har hittills inte enats om en metod.

Övriga överenskommelser om samverkan

Vi har inom ramen för granskningen erhållit en *överenskommelse om samverkan för god, jämlik och jämställd hälsa i Örebro län 2024 - 2029*. Syftet med denna överenskommelse är att skapa ett långsiktigt och kunskapsbaserat lokalt och regionalt folkhälsoarbete i samverkan mellan kommunerna i södra länsdelen och Region Örebro län. Vi har även erhållit en projektplan och projektdirektiv för *Nära vård - hälsa*

² Ett föräldrastödsprogram som vänder sig till alla föräldrar till barn i olika åldersgrupper.

³ SSPF står för skola, socialtjänst, polis och fritid. I samverkan förs ett brottsförebyggande arbete på universell, selektiv eller individuell nivå, med ungdomsproblematik som kriminalitet och drogmissbruk.

tillsammans, som syftar till att utveckla omställningsarbetet utifrån det nationella uppdraget "God och nära vård".

Bedömning

Finns struktur, forum eller former för strategisk samverkan i syfte att uppmärksamma förändrade behov och skapa anpassade förebyggande insatser till barn i grundskoleålder?

Delvis.

Vår bedömning grundar sig att det inte finns någon struktur, forum eller systematiska former för att på en övergripande nivå samla erfarenheter avseende förändringar av behov och utifrån dessa planera förebyggande insatser. Vår bedömning är också att det finns en allmän dialog och samverkan mellan exempelvis elevhälsan och familjecentralen där behov hos målgruppen kan fångas.

Vår bedömning är att formerna för samverkan på en strategisk nivå, där de förebyggande insatserna på ett tydligt sätt utformas utifrån en samlad bild av kommunens behov, behöver utvecklas. Detta för att minska sårbarheten av omsättning på personal eller att samverkan bygger på relationer mellan specifika tjänstepersoner.

System för egenkontroll

Revisionsfråga 5: Säkerställer socialnämnden att det finns system för egenkontroll som gör att nämnden kan uppmärksamma eventuella brister kopplat till orosanmälan?

Enligt socialstyrelsens föreskrifter för det systematiska kvalitetsarbetet SOSFS 2011:09 framgår att egenkontroll är en systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten. Den som bedriver socialtjänst ska utöva egenkontroll med den frekvens och i den omfattning som krävs för att den som bedriver socialtjänst ska kunna säkra verksamhetens kvalitet.

lakttagelser

I granskningen framgår att det inte upprättas någon kvalitetsrapport. I granskningen framgår även att socialförvaltningen inte arbetar med systematiska egenkontroller i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Vid intervjuer uttrycks ett mål om att utveckla egna egenkontroller och upprätta en kvalitetsrapport. De har ett kvalitetsledningssystem på kommunens intranät, men som är i behov av utveckling. Däremot uppges vid intervjuer att en kontroll har genomförts 2023 och två planeras genomföras under hösten med andra länskommuner under ledning av regionen. Dessa kontroller sker inom ramen för en regional nätverksgrupp för IFO-chefer. Inom gruppen lyfts behov av egengranskning och då kan andra kommuner med samma behov genomföra samma granskning. Vi har erhållit underlag från de planerade egengranskningarna som ska genomföras under hösten. Av underlagen framgår att de granskningarna berör barnavårdsakter och försörjningsstöd.

I socialnämndens *internkontrollplan 2024* (antagen av socialnämnden 2023-12-13 §153) finns risken "Att anmälningar inte hanteras omedelbart och att inte en skyddsbedömning genomförs inom 24h", som fått riskbedömningen kritisk. Kontrollen inkluderar barn som

far illa och ska kontrolleras tre gånger under året. I *Internkontrollrapport per sista mars 2024* (antagen av socialnämnden 2024-04-24 §56) redovisas inga avvikelser för den första kontrollen.

Av protokollgenomgång framgår att socialnämnden får återkommande rapportering kring månatlig statistik över anmälningar och ansökningar, utifrån beslut taget vid sammanträde 2023-04-26 §42. Rapporteringen har inte föranlett några åtgärder från nämndens sida. Vi har inom ramen för granskningen tagit del av den statistik som presenteras för nämnden kring orosanmälningar. Av statistiken framgår att socialförvaltningen mottog 466 orosanmälningar under 2023, varav 124 av dem ledde till inledda utredningar. Under 2024 under perioden januari - maj mottog förvaltningen 244 anmälningar. Statistik över orsaken till anmälan presenteras också för nämnden. Vid intervjuer framgår att teamledare är medveten om vad som rapporteras till nämnden medan det inte finns lika stor medvetenhet bland socialsekreterarna.

Vid intervjuer beskrivs att stickprov görs enligt rutin varje månad på ärenden överlag och som redovisas till socialnämndens arbetsutskott (AU). Vi har erhållit rutin för redovisning av stickprovsärende (daterad 2023-10-05). Av rutinen framgår att redovisningen sker vid varje AU och omfattar ett till två ärenden från IFO:s verksamhet. Vilken typ av ärende som redovisas kommer att följa ett årshjul. Stickprovsärende väljs ut från de aktuella delegationslistorna som redovisas till socialnämnd. Vid intervjuer framgår att ärendena sker genom muntliga föredragningar som inte dokumenteras.

I socialnämndens *MER-plan 2024 med planår 2025-2026* (antagen av socialnämnden 2023-12-13 §139) finns inga mål med direkt bäring på granskningsområdet. Vid intervjuer beskrivs däremot att personalen inom utredningsgrupp barn arbetar med konkreta målformuleringar. Ett mål är att de ska ha barnsamtal i alla utredningar. Det framgår även att de har arbetat med SKR:s brukarundersökning. De senaste resultaten kunde de däremot inte använda sig av på grund av för få svar.

Vid intervjuer beskrivs att Lekebergs kommun deltar för närvarande i NUSO, en nationell studie av socialtjänstens omställning till nya socialtjänstlagen. Vid sakgranskning framgår även att en klientkvalitetsundersökning kommer att genomföras under hösten 2024 för samtliga klienter som individ- och familjeomsorgen möter, inom samtliga områden.

Bedömning

Säkerställer socialnämnden att det finns system för egenkontroll som gör att nämnden kan uppmärksamma eventuella brister kopplat till orosanmälan?

Delvis.

Vår bedömning grundar sig i att socialförvaltningen varken arbetar med systematiska egenkontroller eller upprättar någon kvalitetsrapport. Däremot har nämnden i internkontrollplanen identifierat risken avseende att orosanmälningar inte hanteras som de ska vad gäller skyddsbedömningar. Kontroller är planerade tre gånger under 2024 och den första kontrollen har inte påvisat några avvikelser. De har genomfört och

planerar att genomföra vissa kontroller tillsammans med andra länskommuner under ledning av regionen. Dessa kontroller rör barnvårdsärenden och rör därmed det område som granskningen avser. Det nämnden tar del av återkommande är månatlig statistik över orosanmälningar. Nämndens arbetsutskott tar del av ärendedragningar som görs utifrån stickprov på ärenden enligt rutin.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Lekebergs kommun genomfört en granskning av orosanmälningar.

Granskningens syfte är att bedöma om socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden bedriver en ändamålsenlig verksamhet vad gäller att uppmärksamma barn som far illa och hanteringen av orosanmälningar samt om det sker med en tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden **inte helt** bedriver en ändamålsenlig verksamhet vad gäller att uppmärksamma barn som far illa och hanteringen av orosanmälningar samt om det sker med en tillräcklig intern kontroll.

Rekommendationer

Mot bakgrund av granskningsresultaten vill vi lämna följande rekommendationer till socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden:

- Säkerställ att en fungerande samverkansstruktur upprättas mellan socialtjänsten och skolan för att säkerställa ett bättre samarbete kring barn som riskerar att fara illa.
- Säkerställ att utveckla strukturer och former för en samverkan på en övergripande och strategisk nivå för att såväl samla erfarenheter avseende förändringar av behov och utifrån dessa identifiera och planera förebyggande insatser och samtidigt ge en samlad bild av kommunens behov. Detta för att minska sårbarheten av omsättning på personal eller att samverkan bygger på relationer mellan specifika tjänstepersoner.

Mot bakgrund av granskningsresultaten vill vi lämna följande rekommendationer till socialnämnden:

- Säkerställ att rutiner upprättas för att nå en efterlevnad av riktlinjerna för handläggning.
- Tillse att ett system för egenkontroll utvecklas för socialtjänsten, som rapporteras till nämnden i en årlig kvalitetsrapport.

Mot bakgrund av granskningsresultaten vill vi lämna följande rekommendationer till barn- och utbildningsnämnden:

- Säkerställ att det finns en tydlig struktur för kontinuerlig kompetensutveckling av lärare och övrig skolpersonal avseende tecken på att barn riskerar att fara illa.
- Tillse att rektor eller annan utsedd funktion värderar vilka konsekvenser det eventuellt kan få för skolpersonal att upprätta en orosanmälan och vilka åtgärder som kan behövas för att vara ett stöd i detta.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Finns det rutiner, arbetssätt och kompetens inom grundskolan för att tidigt uppmärksamma barn som riskerar att fara illa?	Delvis Vår bedömning grundar sig på att det delvis finns rutiner och arbetssätt för tidig upptäckt. Vår bedömning är att det saknas en tydlig struktur för kontinuerlig kompetensutveckling av lärare och övrig skolpersonal avseende tecken på att barn riskerar att fara illa.	
2. Finns rutiner och arbetssätt inom grundskolan för att upprätta orosanmälan och involvera socialtjänsten vid misstanke om att ett barn far illa?	Delvis Vår bedömning grundar sig på att information om orosanmälningar förmedlas till skolpersonal på olika sätt. Skolpersonal kan få stöd från elevhälsan vid behov vid upprättande av orosanmälan. Det som lyfts som en brist från skolpersonal är bland annat en avsaknad av en samverkansstruktur med socialtjänsten kring orosanmälningar.	
3. Finns ändamålsenliga rutiner för hantering av orosanmälningar som inkommer till socialtjänsten och som rör barn i grundskolan?	Delvis Vår bedömning är att det fram tills mycket nyligen inte har funnits några dokumenterade riktlinjer för hantering av orosanmälningar. Det kvarstår ett arbete för att nå en efterlevnad av riktlinjerna. Vår bedömning är också att det finns en bristande efterlevnad till socialtjänstlagen och gällande rutiner vad gäller hantering av förhandsbedömningar inom satt tidsgräns om 14 dagar.	

4. Finns struktur, forum eller former för strategisk samverkan i syfte att uppmärksamma förändrade behov och skapa anpassade förebyggande insatser till barn i grundskoleålder?

Delvis

Vår bedömning grundar sig att det inte finns någon struktur, forum eller systematiska former för att på en övergripande nivå samla erfarenheter avseende förändringar av behov och utifrån dessa planera förebyggande insatser.

5. Säkerställer socialnämnden att det finns system för egenkontroll som gör att nämnden kan uppmärksammas om eventuella brister kopplat till orosanmälan?

Delvis

Vår bedömning grundar sig i att socialförvaltningen varken arbetar med systematiska egenkontroller eller upprättar någon kvalitetsrapport. De kontroller som görs är inom ramen för nämndens internkontrollplan samt tillsammans med andra länskommuner under ledning av regionen. Det nämnden tar del av återkommande är månatlig statistik över orosanmälningar.

2024-10-14

Peter Aschberg

Malou Olsson

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i lekebergs kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2024-03-18. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.